

DNR: 32-2013-0636

STATENS MUSEER FÖR VÄRLDSKULTUR
BOX 5306
402 27 GÖTEBORG

BESLUT: 2014-04-11

Statens museer för världskulturs årsredovisning 2013

Riksrevisionen har granskat årsredovisningen för Statens museer för världskultur (SMVK), daterad 2014-02-21. Syftet har varit att bedöma om årsredovisningen är rättvisande.

Riksrevisionen vill efter granskningen av årsredovisningen och avlämnandet av revisionsberättelse fästa överintendentens uppmärksamhet på nedanstående.

Riksrevisionen önskar information senast 2014-05-12 med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

Sammanfattning

Riksrevisionen har vid granskningen av myndighetens årsredovisning för 2013 uppmärksammat ett flertal brister. Felaktigheter i de finansiella delarna har bl.a. lett till att utgående överföringsbelopp är för lågt upptaget samt att otillåten nedskrivning av kulturtillgångar har skett. Myndigheten behöver också utreda dispositionsrätten för medel redovisade under balanserad kapitalförändring avseende tidigare års försäljning av en rättighet.

Därutöver har Riksrevisionen noterat att myndigheten i sin resultatredovisning saknar fullständig redovisning avseende volym och kostnader. Vidare saknas även rutiner för kvalitetssäkring av resultatredovisningen som säkerställer överensstämmelse mellan olika delar och tabeller i årsredovisningen.

Sammanfattningsvis rekommenderar Riksrevisionen att bokföringen löpande stäms av och att bokslutsspecifikationer upprättas till samtliga poster i balansräkningen. Kvalitetssäkringsrutiner behöver dessutom införas för resultatredovisningen så att samtliga förordningskrav uppfylls.

1. Finansiella redovisningen

1.1 Felaktigt redovisat utgående överföringsbelopp

SMVK finansierar sin verksamhet med anslag, bidrag och avgifter. Blandfinansiering av verksamheten kräver noggrann uppföljning så att rätt finansiär avräknas. Myndigheten disponerar ett ramanslag (Uo 17 8:1 ap. 4) Statens museer för världskultur vilket ska finansiera den löpande

DNR: 32-2013-0636

STATENS MUSEER FÖR VÄRLDSKULTUR
BOX 5306
402 27 GÖTEBORG

BESLUT: 2014-04-11

förvaltningsverksamheten. Riksrevisionen har noterat brister i myndighetens uppföljningsrutiner vilket har lett till att felaktiga avräkningar mot anslaget inte har uppmärksammats.

SMVK har kostnadsfört utgifter för produktion av film till en basutställning samt utgifter för anpassning/utveckling av ett visualiseringsverktyg för CT-scanning av museiföremål. Kostnaden under 2013 uppgår till ca 285 tkr för filmen och ca 320 tkr för visualiseringsverktyget. SMVK borde ha redovisat produktions- och utvecklingskostnaderna som immateriella anläggningstillgångar. Värdet för dessa tillgångar i årsredovisningen skulle då ha motsvarat ca 605 tkr. Övriga driftkostnader borde därmed även ha varit lägre med motsvarande belopp. Detta ska dock inte rättas i efterhand, eftersom utgifter som har kostnadsförts i myndighetens årsredovisning inte senare får tas upp som en tillgång i balansräkningen.

SMVK har under året erhållit 120 tkr från Statens kulturråd för att betala ut bidrag till ett kulturellt samarbete mellan Sverige och Grekland. Transfererade bidrag till samarbetet uppgår till totalt 108 tkr, varav endast 5 tkr har finansierats med medel från Statens kulturråd. Resterande 103 tkr har felaktigt utbetalats från myndighetens förvaltningsanslag. Enligt Ekonomistyrningsverkets (ESV:s) föreskrifter till 11 § anslagsförordningen (2011:223) får en myndighet ”betala ut bidrag från ett anslag endast om det är förenligt med anslagets ändamål och de villkor som gäller för anslaget”. SMVK har inte rätt att använda anslagsmedel för transfereringar.

Sammantaget innebär ovanstående att det utgående överföringsbeloppet borde ha varit 708 tkr högre och skulle därmed uppgått till 2 511 tkr. Vid korrekt redovisning hade utgående överföringsbelopp fortfarande rymts inom tillåtet anslagssparande och fått disponeras av myndigheten.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar att SMVK förstärker sina rutiner för månadsavstämningar och avstämningar i samband med bokslut för att säkerställa korrekt redovisning mot anslaget.

1.2 Befogenhet att disponera försäljningsintäkter

SMVK har 2009 sålt rättigheter till en vetenskaplig tidskrift som tidigare gavs ut i myndighetens namn. Delar av försäljningsintäkten har använts för att täcka löpande verksamhetskostnader. Kvarstående belopp som redovisas i den balanserade kapitalförändringen är 1 695 tkr.

En rättighet är att betrakta som lös egendom. Enligt 6 § i förordning (1996:1191) om överlåtelse av statens lösa egendom får försäljning ske om egendomen inte längre behövs för statens verksamhet eller om den har blivit obrukbar. Rättigheten till tidskriften bedöms inte ha varit nödvändig för varken statens eller myndighetens verksamhet. I kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) finns bestämmelser om disposition av försäljningsinkomster. Enligt 5 kap. 5 § i förordningen får, om

DNR: 32-2013-0636

STATENS MUSEER FÖR VÄRLDSKULTUR
BOX 5306
402 27 GÖTEBORG

BESLUT: 2014-04-11

egendomen har finansierats med bidrag, ett eventuellt överskott disponeras av myndigheten i den verksamhet där den sålda egendomen har använts.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar SMVK att utreda om de enligt kapitalförsörjningsförordningen har rätt att disponera försäljningsinkomsten och i vilken verksamhet medlen får användas.

1.3 Felaktig nedskrivning av kulturtillgångar

Kulturtillgångar som tas emot i form av gåvor från andra än statliga myndigheter ska tas upp till marknadsvärdet vid förvärvstidpunkten, enligt 5 kap. 3 § FÅB. Tillgångar som till följd av sitt kulturhistoriska värde innehas i avsikt att bevaras för framtida generationer, som exempelvis museisamlingar, skrivs inte av. Enligt ESV:s allmänna råd till 5 kap. 5 § FÅB kan nedskrivning bli aktuell om det redovisade värdet väsentligt överstiger tillgångens ”verkliga värde”. SMVK har under året gjort en nedskrivning av värdet på fyra kulturtillgångar med totalt ca 119 tkr. Myndigheten har inte kunnat visa att tillgångarnas värde har minskat och att en nedskrivning därmed varit befogad. Riksrevisionen bedömer därför att nedskrivningen är felaktigt gjord.

I samband med nedskrivningen har ett flertal fel uppstått i bokföringen. Konsekvenserna av den felaktiga bokföringen är att posterna *Maskiner, inventarier, installationer m.m., Övriga driftkostnader* och *Årets kapitalförändring* är redovisade med fel belopp. Det finns också viss osäkerhet kring om donationskapitalet är rätt redovisat. Ytterligare en konsekvens är att värdet på konst från Statens konstråd är redovisat med ett negativt belopp.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar att SMVK tar fram underlag som styrker värdenedgången på de nedskrivna kulturtillgångarna alternativt korrigerar den felaktiga nedskrivningen. Vidare rekommenderar Riksrevisionen att korrigerings görs avseende värdet på konst tillhörande Statens konstråd.

1.4 Bokslutsspecifikationer har inte upprättats till alla balansposter

Enligt 20 § förordning (2000:606) om myndigheters bokföring ska för varje sammandragen post i den balansräkning som ska ingå i årsredovisningen, om inte postens sammansättning klart framgår av bokföringen i övrigt, de belopp som ingår i posten specificeras i en särskild förteckning. En sådan specifikation saknas för posterna *Maskiner, inventarier, installationer m.m., Lån i Riksgäldskontoret, Balanserad kapitalförändring* samt *Kapitalförändring enligt resultaträkningen*. Riksrevisionens bedömning är att en specifikation som visat sammansättningen av dessa poster hade underlättat förståelsen för posternas innehåll.

DNR: 32-2013-0636

STATENS MUSEER FÖR VÄRLDSKULTUR
BOX 5306
402 27 GÖTEBORG

BESLUT: 2014-04-11

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar att SMVK till nästa år ser till att bokslutsspecifikationer upprättas för samtliga poster där sammansättningen inte klart framgår av bokföringen i övrigt.

2. Resultatredovisningen

2.1 Ofullständig redovisning avseende volym och kostnader

Enligt 3 kap. 1 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB) ska resultatredovisningen främst avse hur verksamhetens prestationer har utvecklats med avseende på volym och kostnader. Därutöver framgår det av ESV:s föreskrifter till samma paragraf att informationen om resultatet ska avse det senaste året och ska jämföras med motsvarande information från minst de två föregående åren. I de fall det inte är möjligt att ta fram jämförbara data för minst tre år i följd ska myndigheten kommentera detta.

SMVK har inte redovisat några kostnader i resultatredovisningen, med undantag för kostnader avseende digitalisering av föremål. Anledningen till att myndigheten har valt att inte redovisa några kostnader för prestationerna i årsredovisningen är att det befintliga underlaget till kostnadsfördelningen inte har bedömts vara tillförlitligt. Resultatredovisningen innehåller dessutom endast redovisade volymuppgifter för åren 2013 och 2012. Inga kommentarer har lämnats i årsredovisningen avseende bristerna.

Avsaknaden av kostnader för redovisade prestationer samt volymuppgifter för år 2011 innebär att resultatredovisningen inte fullt ut uppfyller förordningens krav avseende prestationsredovisning.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar att SMVK ordnar sin prestationsredovisning så att myndigheten kommande år har möjlighet att redovisa enligt kraven i förordningen.

2.2 Övriga brister i resultatredovisningen

Bristande överensstämmelse mellan olika delar i årsredovisningen:

Riksrevisionen har vid granskningen noterat att det finns bristande överensstämmelse mellan olika delar av årsredovisningen. T.ex. stämmer inte de två tabeller som innehåller information om butiksverksamhetens intäkter, kostnader och resultat överens. Dessutom finns vissa differenser mellan redovisade lokalkostnader enligt återrapporteringskravet i regleringsbrevet och de lokalkostnader som redovisas i resultaträkningen.

DNR: 32-2013-0636

STATENS MUSEER FÖR VÄRLDSKULTUR
BOX 5306
402 27 GÖTEBORG

BESLUT: 2014-04-11

Avsaknad av underlag till resultatredovisningen:

SMVK har vid årets granskning inte haft alla underlag till de uppgifter som redovisas i resultatredovisningen tillgängliga. Enligt ESV:s föreskrifter till 3 kap. 1 § FÅB ska det finnas dokumentation bakom resultatredovisningen. Det innebär att myndigheten på annat ställe än i årsredovisningen ska ha sammanställt de grunder på vilka resultatredovisningen vilar. Det kan t.ex. handla om redogörelser för metoder och beräkningar. Syftet med detta är att ansvariga inom myndigheten ska kunna kontrollera att redovisade faktauppgifter är riktiga. Att ha kontroll över innehållet i resultatredovisningen är ett uttryck för ordning och reda. Grunderna för resultatredovisningen behöver dokumenteras också för att resultatredovisningen inte ska vara beroende av en eller ett fåtal personer inom myndigheten. Det som är tänkt att vara enhetligt över tid bör kunna tas fram av vem som helst som får uppdraget att göra det.

Beskrivning av tillämpade mätmetoder saknas:

SMVK har i ett avsnitt i årsredovisningen valt att redovisa ”publikens betyg” av vissa utvalda utställningar. Betygen baseras på resultatet från genomförda publikundersökningar. Det saknas dock information om hur många publikundersökningar som har genomförts, under vilken period de ägde rum, hur många besökare som har besvarat frågorna och vilken svarsfrekvens undersökningarna fick, etc. Det gör att läsaren inte har möjlighet att själv värdera uppgifternas tillförlitlighet och relevans. Enligt ESV:s föreskrifter till 3 kap. 1 § FÅB ska informationen om resultatet vara baserad på dokumenterade data och mätmetoder. Eventuella osäkerheter i den redovisade informationen ska också kommenteras.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar att SMVK till nästa år säkerställer att bokslutsunderlag finns samlade både för den finansiella delen och resultatredovisningen. Tillämpade mätmetoder bör också öppet redovisas i årsredovisningen. Dessutom bör kvalitetssäkringen av redovisade uppgifter förbättras så att inga misstämningar finns inom eller mellan de olika delarna i årsredovisningen.

Ansvarig revisor Louise Münt har beslutat i detta ärende. Uppdragsledare Sara Emanuelsson har varit föredragande.

Louise Münt

Sara Emanuelsson

DNR: 32-2013-0636

STATENS MUSEER FÖR VÄRLDSKULTUR
BOX 5306
402 27 GÖTEBORG

BESLUT: 2014-04-11

Kopia för kännedom:

Regeringen

Kulturdepartementet

Finansdepartementet, budgetavdelningen